

Diplomacija ZDA za enakost v podpiranju

V slučajih, kjer je namenjena podpora dvema državama, ki sta v medsebojnem prepiru, hočejo Združene države nuditi enako pomoč obema.

WASHINGTON, D.C. — Naša diplomacija se najbolj boji slučajev, ki mora v njih vpoštevati želje in zahteve dveh držav, ki sta v sporu ali se vsaj grdo gledata. Ako ustreže prvi, se zameri drugi. Sedaj je prišla na novo idejo: ugoditi obema v istem obsegu in istočasno. To idejo hoče sedaj preskusiti v dveh slučajih.

Egipt in Izrael

Egipt in Izrael mislita na samostojno oboroževanje z atomskim orožjem, ker drug drugemu ne zaupata. Egipt se boji, da ga bo Izrael prehitel in narobe. Da prežene ta strah, se peča naša administracija z načrtom, da bi Izraelu in Egiptu ponudila finančno pomoč za čiščenje in prekuhanje morske vode v pitno vodo potom atomskih elektrarn. Pitne vode pa manjka obema deželama, obe imata tudi načrte, kako bi izkoriščali morsko vodo. Treba je torej samo še denarja.

Tu bi posredovala Amerika. Dala bi Egiptu in Izraelu po \$50 milijonov finančne pomoči in vezala pomoč samo na en pogoj: vse atomske naprave morajo biti dostopne nadzoru mednarodne atomske komisije, ki že obstoja. Obe državi sta načelno že priznali potrebo po mednarodni kontroli, toda pogodbe še nista podpisali. V naši administraciji mislijo, da je sedaj pristen trenutek, in zato si želijo v Kairu in Tel Avivu na podpis pogodbe. S tem pa ni rešeno, da bodo vse potrebne pogodbe že jutri pod streho.

Turčija in Grčija

Turčija in Grška sta članici NATO. Turška daje tej organizaciji 14 svojih divizij na razpolago, Grčija pa 9. Nobena nima modernega orožja in ravno sedaj prosita obe zanj. V tajništvu za narodno obrambo izdajajo načrt, kako bi obema državama dali orožje in to pomoč vezali na pogoj, da ga ne smeta rabiti v morebitnih medsebojnih oboroženih spopadih. Pomožni tajnik za narodno obrambo McNaughton je ravno sedaj obiskal Atene in Ankaru, da načeloma razčisti podrobnosti grških in turških zahtev. Obe državi zahtevata dobavo orožja in municije za svoje vojaške "petletke". Vrednost dobav bi dosegla skoraj pol milijona dolarjev, toda v tajništvu mislijo, da bo verjetno zadostovala tudi nekaj nižja vsota. Obveljalo naj bi pa načelo, da bodi pomoč obema državama istočasno enaka, le število divizij naj bi prišlo tudi vpoštev.

— Eno tona broma je povprečno v vsakih 10,000 tonah morske vode.

Vremenski
prerok
pravi:

Večinoma sončno in toplo. Najvišja temperatura 50.

Novi grobovi

Frank Pecek
Včeraj je umrl v Holy Family Home po dolgi bolezni 63 let stari Frank Pecek z 20631 North Vine St., rojen v Clevelandu kot sin pok. Franka in pok. Antonie, roj. Zaje, mož Mary, roj. Plavcan, oče Edwarda, pok. Franka in Eleanor Pekarcik (Kalif.), 6-krat stari oče, brat Nettie Klemmencic, Anne New, Albina, Paula in pok. Johna. Pokojni je delal do upokojitve 46 let pri W.S. Tyler Co. Bil je član Društva sv. Vida št. 25 KSKJ, Kluba Ljubljana in Naše zvezde. Pogreb bo v četrtek zjutraj ob 8.45 iz Želetovega pogreb. zavoda na E. 152 St. v cerkev sv. Kristine ob 9.30, nato na Kalvarijo.

John Malovrh

Sinoči je umrl na svojem domu na 15414 Macauley Avenue 85 let stari John Malovrh, rojen v vasi Zazar pri Vrhniki, od koder je prišel v Ameriko l. 1905, in kjer je zapustil sestro Uršulo in Marjanco. Bil je mož Mary, roj. Gerbec, oče s. Mary Philomeen, (O.N.D. v E. Liverpool, O.), Mrs. Frank (Frances) Susa (Circleville, O.), Mrs. Robert (Sophie) Ehrbar (Oakland, Calif.), Mrs. Peter (Louise) Kristofec, Olge Malovrh, Mrs. Joseph (Carolyn) Markel in Mrs. Charles (Rita) Summerhill ter 23-krat stari oče. Pokojni je bil član Baragovega dvora Katoliških bošnarjev, Društva Najsv. Imena pri Mariji Vnebovzeti, Kluba slov. upokojencev na Holmes Avenue in SDZ št. 14. Pogreb bo iz Grdinovega pogreb. zavoda na Lake Shore Blvd. v petek zjutraj. Čas še ni določen.

Joseph D. Makse

Nenadno je včeraj popoldne umrl zadet od srčne kapi 41 let stari Joseph D. Makse s 3757 E. 100 St., zaposlen pri A. Precision Grinding Co., mož Anne, roj. Sadar, oče Josepha, Joan in Judith, brat Josephine Lesko in Mary Mihelic. Pogreb bo v soboto ob devetih dopoldne iz L. Ferfolia pogreb. zavoda v cerkev sv. Katarine na E. 93 St. ob 9.30, nato na Kalvarijo.

Posvet OAD v Panami

PANAMA CITY, Pan. — Tu so začeli ta teden predstavniki članice Organizacije ameriških držav (OAD), svoje razgovore o dopolnitvi ustanovne listine te organizacije. Združene države so predložile poseben načrt za ojačanje obrambe celotne ameri-

Gana išče svojo pot

Novi vodniki republike Gane v Afriki so posvarili vse tuje države, naj se ne mešajo v njihove posle, ker hočejo hoditi svojo lastno pot.

AKRA, Gana. — Gen. Ankrah, novi predsednik republike, je preko radia svaril one afriške države, ki so javno izjavile podporo za odstavljenega predsednika Nkrumaha, med temi je zlasti Gvineja Sekou Toureja, naj drže roke proč in pustijo Gano, da bo reševala svoja lastna vprašanja po svojih najboljših zmožnostih. Istočasno je izjavil, da se bo njegova vlada ravnala po istem načelu v svojih odnosih do drugih držav.

Novi predsednik republike Gane je dejal, da trenutno ne vidi nobenega vzroka za poostreitev odnosov s Sovjetsko zvezo in rdečo Kitajsko. Seveda je očitno, da se čutijo v Peipingu hudo prizadeti z odstavitvijo Nkrumaha.

Vlada Gane je že preje izjavila, da bo dala Kvame Nkrumaha prijeti, če se bi vrnil domov, kot je izjavil. Stavila ga bo pred sodišče kot nasilnika, krivega zločinov proti državi in narodu.

Gospodarsko stanje dežele je med tem naravnost obupno. Trdijo, da bo nova vlada verjetno pozvala Roberta Gardnerra, ganskega rojaka, ki je študiral gospodarstvo v Veliki Britaniji in je menda pripravljen strokovnjak, sedaj na visokem položju v administraciji Združenih narodov v New Yorku, domov, da pomaga deželo izvelič iz njene sedanje gospodarske stiske.

V Hanoiu dosti varno?

WASHINGTON, D.C. — Po sem došlih podatkih so dobile družine sovjetskih državljanov, ki so uradno v Hanoiu, glavnem mestu Severnega Vietnama, dovoljenje, da gredo tja. To je nedvomno znak, da so v Moskvi prepričani, da se ni bati ameriškega letalskega napada na Hanoi.

Ko so lani ameriška letala začela napadati vojaške cilje v Severnem Vietnamu, je Sovjetska zveza odpeljala žene in otroke svojih tamkajšnjih zastopnikov domov. Sedaj bodo svojo zastopstvo menda celo ppvečali.

ške poloble. Načrt zaenkrat nima med državami Latinske Amerike dosti navdušenih zagovornikov.

Dominikanska republika pred krizo ali volitvami?

WASHINGTON, D.C. — V našem državnem tajništvu niso nič kaj zadovoljni z vlado sedanjega predsednika Garcie. Mislijo, da je zadnje čase napravil nekaj velikih napak. Najprej se je pogodil z vojnim ministrom Caminerom, da ne bo poslal nobenega generala več v diplomacijo, ako gre Caminera v New York. Caminera je res odšel, levičarji so pa zvedeli za ta dogovor in začeli štrikati. Garcia je pod njihovim pritiskom pisano pogodbo raztrgal, kar so seveda vojaški krogi smatrali za izživljanje in radi česar noče iti noben general več na tuje. Garcia je pozneje v svojem govoru izjavil, da bo generale prisilil, da gredo iz dežele, napravil pa ni ničesar.

V Santo Domingu in v našem državnem tajništvu vedo, da bi Garcia mogel pregnati generale na tuje le s pomočjo OAS čet. Garcia je pa izjavil, da se take pomoči ne bo nikoli poslužil, kar je njegova druga velika napaka.

Kar diplomatov še upa na miren razvoj dominikanske krize, misli, da bi se Garciji lahko posrečilo, da bi sklenil ugodnejši kompromis z generali, levičarske nasprotnike pa ukrotil s pomočjo policije. Pesimisti pa mislijo, da

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Združene države:

\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

No. 83

No. 43 Weds., March 2, 1966

Demokratije in njihove težave

Kakšne težave imajo republikanci, smo že pisali na tem mestu. Demokratije imajo še večje. So vladna stranka in vsaka vladna stranka na svetu mora nositi odgovornost za vse, kar delajo njeni pristaši v javni upravi, naj ji bo ta odgovornost prijetna ali ne. Velikokrat se jo hoče znebiti s tem, da vali odgovornost na njene zastopnike v javni upravi, to seveda delajo tudi naši demokratije. Zato je številni trenj še toliko večje, kar lahko opazimo prav vsaki dan.

Glavne hibe današnje demokratske stranke tičijo v njeni organizaciji. Tam vleče vsakdo na svojo stran.

Najpreje dela to sam predsednik. Če za koga, velja za njega pregovor: stranka sem jaz. Pri odrejanju strankine politike je odrinil od sebe vse strankine organe, tudi glavni strankin odbor. Predsednik glavnega strankinega odbora ima samo še vlogo, da stranko zastopa. Njegova opravila sta pa prevzela Johnsonova zaupnika Watson in Carter, oba iz Johnsonove države Teksas, in oba v službi v Beli hiši. Vsi vidnejši demokratije niso zadovoljni z njima, ker se premalo ozirata na lokalne strankine potrebe v posameznih državah in velikih mestih. Značilno za odbor je dejstvo, da ni imel nobene seje že od januarja 1965. Ni imel torej nobene prilike, da pove Johnsonu, kaj misli o demokratiški politiki. Watson in Carter ne moreta torej drugega, kot da se držita predsednikovih navodil. Tupatam zleze v njihovo družbo podpredsednik Humphrey, ki mu Johnson rad nalaga dolžnost, da miri sprte pristaše po deželi. Humphrey je pa preveč zaposlen, da bi se mogel pečati bolj intenzivno s strankinimi posli. Pri takem položaju je več kot razumljivo, zakaj posamezne skupine vidnih in odgovornih demokratov hodijo svoja pota.

Demokratiški senatorji in kongresniki zgubljajo zveze z Belo hišo. Zvesti so ostali predsedniku samo tisti politiki na Kapitolu, ki so pri zadnjih volitvah leta 1964 zmagali z njegovo pomočjo. Kdor pa sedi "trdno" v svoji državi ali v svojem okraju, jo maha po svoje. Najbolj se to vidi ravno te dni ob priliki debate o krizi v Vietnamu. Kar ima trdno podlago med volivci, ima tudi svoje misli o Vietnamu, ki se le izjemoma popolnoma krijejo s predsednikovimi, navadno pa se močno razlikujejo. To je seveda strašno olajšalo položaj republikanske stranke. Pusti, da se demokratije koljejo med seboj, jeseni bo pa trdila volivcem, da so demokratije razbita čreda, ki kot celota ne ve, kaj hoče, in da radi tega demokratska stranka ne zasluži zaupanja večine volivcev.

Vre tudi med demokratskimi guvernerji in načelniki demokratiških strank v posameznih državah. Tudi ti zmeraj bolj godrnjajo nad Belo hišo, večkrat kar javno. Zamerijo Beli hiši, da jih premalo vpoštevata, da premalo da na njihove nasvete, da le redko ugodi njihovih željam in prošnjam.

Razočaranje med demokratskimi guvernerji in načelniki demokratiških državnih strank seveda odmeva tudi v lokalnih demokratiških organizacijah. V njihovih vrstah le prevečkrat ni prave sloge. Sloga bi pa bila ravno letos potrebna posebno tam, kjer so republikanci postavili močne kandidate za posamezna politična mesta. Dober vzgled daje ravno naša ohajska država. Proti republikancu Rhodesu bi bilo treba najti močnega demokrata, ohajski demokratiki veljaki ga pa niso mogli najti. Ne, da ne bi bilo mogoče stakniti primerne politike; jih je gotovo dosti, toda ohajski voditelji se niso mogli sporazumeti na skupnega kandidata.

Demokratije so tudi prišli v resen spor z delavskimi uinijami, ne čisto ravno po svoji krivdi. Znani štrajk v New Yorku je razburkal politike v Washingtonu, republikancem se je posrečilo, da zavrejo predlog o ukinitvi člena 14-b, unije so razočarane in zahtevajo od demokratov, naj jim spravijo skozi Kongres nove minimalne mezde in žugajo, da bodo pri novembrskih volitvah kar sami odločali, komu naj zaupajo svoje glasove, ako nove spodnje meje za plače ne bodo izglasovane v Kongresu, kar je zelo verjetno.

Da so se pri takem stanju v stranki razbohotile struje, ki na tihem še zmeraj obstajajo, kdo bi se temu čudil. Se zmeraj je živahna Kennedyjeva struja, ki nima velike veselja, da bi svoje ambicije žrtvovala Johnsonovim političnim interesom. Podobnih lokalnih struj je še cela vrsta, vsaka zase pomeni malo, vse skupaj pa kvarijo disciplino med demokrati.

Demokratska stranka je pri zadnjih volitvah spravila v predstavniki dom 71 novih kongresnikov, med njimi 38 na račun republikancev. Johnson ima torej v predstavnikiškem domu zanesljivo večino. Ako se razmere v demokratiških vrstah ne zboljšajo, bo zanesljiva večina propadla, kajti lahko se zgodi, da bo stranka zgubila pri novembrskih volitvah 30-40 mandatov, tako da bo v novem predstavnikiškem domu 170-180 republikancev. To je pa kar zadosti za obnovo stare konservativne koalicije med republi-

kanci in južnimi reakcionarnimi demokrati, ki je pokojnemu Kennedyju onemogočala vsako aktivnejšo zakonodajo. Ni nobena tajnost, da se te nevarnosti nekateri člani Johnsonove okolice resno bojijo.

Johnson je trenutno preveč zaposlen, da bi skušal napraviti red v stranki, ga mori vojna v Vietnamu. Dolgo pa ne bo mogel ostati brezbrizen za vse, kar se godi v stranki. Stranka lahko zgubi ravno tam, kjer jo bo najbolj zabolalo: pri volitvah v Kongres. Mislijo, da število demokratiških guvernerjev ne bo padlo po jesenskih volitvah, in da demokratska večina v senatu ni v nobeni nevarnosti, pač pa bodo republikanci morda zmagali v nekaterih državnih zakonodajah, kar bi naravno le škodovalo strankinemu ugledu.

Vse to je že podrla upanje, da bi predsednik mogel kmalu uveljaviti znova svojo idejo o "veliki narodni skupnosti". Usoda jo je trenutno položila na led in bo tam ostala verjetno do konca tega leta, ako ne do 1. 1968. Vrniti se bo moral v strankine meje in se opreti na stranko. Johnson je preveč prebrisan politik, da ne bi tega vedel. Zato bo verjetno kmalu pokazal, kako misli voditi stranko k zmagi pri jesenskih volitvah. Čim preje, tem bolje za demokrate.

BESEDA IZ NARODA

Joliet, Ill. — V mojem zadnjem dopisu sem nekoliko pohvalil naše slovenske pionirje, ki vse tisto in še veliko več priznanja zaslužijo za vse, kar so doprinesli za napredek naše slovenske naselbine in za vse mesto Joliet in njegovo okolico.

Naj omenim danes le, kako se z uspehi in napredkom Amerikanci ponašajo v našem Jolietu v zadnjih 40 letih. V januarju je objavil "JHN" primer, ki kaže, da so leta 1924 meje našega mesta obsegale komaj eno četrtino zemljiške površine tega, kar danes obsegajo in kar spada zdaj v meje našega mesta Joliet.

Kar se tiče prebivalstva našega Joliet, naj omenim, da leta 1920 so našli v Jolietu 38,442 prebivalcev. Po ugotovitvah štetja leta 1964 je pa bilo v Jolietu 73,480 prebivalcev. To pove, da je Joliet od leta 1920 pa do 1964 porastel v prebivalstvu za nekaj več kakor 91%.

In po zemljiškem obsegu je Joliet leta 1942 obsegal komaj 4½ kvadratnih milj zemeljske obsežnosti. Danes obsegajo meje mesta Joliet nekaj nad 14½ kvadratnih milj površine.

Vse to kaže in pove, kako se širi in kako raste naš Joliet. V duhu včasih gledam, kako bi se s tem napredkom ponašal naš nekdanji voditelj, slovenski pionir, pokojni Anton Nemanich, rodem iz Gornjih Lokvic pri Metliki. On je bil nekaj let v svojih časih mestni alderman. Zelo glasen in odločen zastopnik svojega okrožja, ki ga je zastopal v mestni zbornici. Če bi danes še živel, ga kar vidim v duhu, kako bi se izrazil o vsem napredku našega mesta. Z očmi bi pogledal malo kvišku proti nebu, pogladil kratke mustače in bi dejal: Very nice — very nice! Ampak vi irski fantje in vi fantje vseh drugih narodnosti poz

KRALJ GORA

EDMUND ABOUT

"Ta Periklej! ... slaba vzgoja. ... mesto ... dvor ... Moral bi bil kaj takega pričakovati." In glasno je dostavil: "Prositi dami, naj se nikar ne vznemirjate. Jaz sem jima dal sobarico in jaz jo bom plačal. Recite jima, če raba kaj denarja za pot v mesto, jima je moja mošnja na razpolago. Dal ju bom spremljati do vnožja gore, čeprav ni nikake nevarnosti zanju. Orožnikov se ni treba toliko bati, kot se splošno misli. Dobili bosta zajutrek, dva konja in vodnika v Kastiji; vse je pripravljeno in vse je planirano. Kaj mislite, ali bi napravili to veselje in bi mi podali roko v znamenje sprave?"

Gospa Simons se je nekoliko namrdnila, toda njena hčerka je pogumno ponudila roko staremu palikaru. Rekla mu je angleški z ljubko hudomušnostjo: "To je vse preveč časti za nas, zelo zanimivi gospod, kajti v tem trenutku smo mi klefati in vi ste žrtva."

Kralj je odgovoril zaupno: "Hvala, gospodična, preveč ste dobri."

Marijanina lepa roka je bila zagorela kot rdeč satin, ki je bil tri poletenske mesece v izložbi. Vendar pa mi lahko verjamete, da sem brez vsake prošnje prav rad pritisnil nanjo svoje ustnice. Nato sem poljubil trdo jerhino vino gospe Simons. "Pogum, gospod!" je kričala stara žena, ko je odhajala. Marijana ni rekla nič, toda pogledala me je s pogledom, ki bi bil v stanu elektrizirati celo armado. Tak pogled velja za najboljšo zagotovilo.

Ko je izginil zadnji mož spremstva, me je Hadži Stavros potegnil v stran in mi rekel: "No, napravili smo veliko nerodnost?"

"Da, da! Nismo bili pripravi."

"Ta odkupnina ni plačana. Ali bo kdaj? Jaz upam. Zdelo se je, da se Angležinji zelo dobro razumeta z vami."

"Bodite mirni, v treh dneh bom daleč proč od Parnasa."

"Toliko bolje! Zelo rabim denar, kot veste. Naše ponedeljkove izgube bodo obtežile naš račun. Treba je izpopolniti osebo, ki je in orodje."

"Nič se vam ni treba pritoževati, saj ste pravkar vtaknili v žep sto tisoč frankov!"

"Ne, samo devetdeset; menih si je že vnaprej odsetel desetino. Od te vsote, ki se vam zdi velika, ne bo nimate odpadlo niti dvajset tisoč frankov. Naši stroški so zelo veliki! Imamo težka bremena. Kam bi prišli, če bi se delničarji odločili, da sezdajo invalidni dom, o čemer se je že govorilo? Treba bi bilo samo še ustanoviti penzijo za vdove in sirote tolovajev! Ker nam mrzlina in puškine kroglice poberejo na leto okoli trideset moč, vidite, kam bi nas to pripeljalo. Naši stroški bi bili komaj kriti; moral bi založiti iz svojega, dragi gospod."

"Ali se vam je že kdaj izjavilo kako podvzetje?"

"Samo enkrat. Prejel sem petdeset tisoč frankov na račun družbe. Eden mojih pisarjev, ki sem ga pozneje obesil, je zbežal v Tesalijo z blagajno. Moral sem pokriti izgubo; kajti jaz sem odgovoren. Moj del je znašal sedem tisoč frankov; zgubil sem torej trideset tisoč tisoč."

Toda tepček, ki me je okradel, je moral to drago plačati. Kaznoval sem ga po perzijskem načinu. Preden smo ga obesili, so mu izruvali vse zobe enega za drugim in zabili so mu jih s kladivom v črepijo ... za zgled, razumete! Nisem hudoben, toda ne trpim, da se mi dela krivica."

Razveselil sem se, da bo palikar, ki ni hudoben, izgubil čemdeset tisoč frankov na račun odkupnine gospe Simons in da bo izvedel za novico, ko bo

zobje in moja črepija ne bo več v njegovih rokah. Potegnil je svojo roko pod mojo in mi rekel domače:

"Kako boste prebili čas do vašega odhoda? Pogrešali boste obe dami in hiša se vam bo zdelala velika. Ali hočete malo pogledati atenske časopise? Menih mi jih je prinesel. Jaz jih ne berem skoro nikoli. Vem prav dobro, kaj je na teh časopisnih člankih, ker jih jaz plačujem. Tu je Uradni list, L'Esperance, Palikar, Karikatura. Povsod se gotovo piše o nas. Ubogi naročniki! Pustim vas samega. Če boste našli kaj zanimivega, mi povejte."

L'Esperance, ki je izhajal v francoskem jeziku in imel namen, da nasuje Evropi peska v oči, je skušal v dolgem članku pobijati zadnje novice o tolovajih. Duhovito je osmešil tiste lahkoverne potnike, ki vidijo roparja v vsakem razcapanem kmetu, oboroženo armado v vsakem oblaku prahu in ki prosijo usmiljenja vsak grm, na katerega so se ujeli s svojo obleko. Ta verodostojni list je hvalil varnost cest, opeval radodarnost domačinov, hvalil mir in dober sprejem, ki gotovo čaka vsakogar na vsaki gori v kraljevini.

(Dalje prihodnjič)

Slovenski mladinski koncert v Chicagu

Chicago, Ill. — Mladinski zbor je odsek chikaške Lige katoliških Slovencev. Prireditve se je vršila v soboto, 12. feb. 1966, v veliki svetlosteftanski dvorani (Gym) na 22nd Place. Program je imel tri dele: *Prvi del* je bil posvečen našemu Bledu, ki je najlepši biser slovenske zemlje. *Drugi del* sta izpolnila slovenska izsolana solista: Bas-bariton Marjan Erman in mezzosopran gospa Marija Kranjc dr. Fišingerjeva. *Tretji del* pa je izvajal zopet celotni mešani zbor, ki šteje ravno trideset pevk in pevcev. Med nastopom celotnega zbora je dve pesmi zapel tudi moški zbor in sicer v prvem delu eno in v tretjem delu eno. Po geslu "razlika mika" je bilo do seženo, da je imela prireditve prijetno menjavanje, kar je pozornost zelo povečalo. Več pesmi je bilo zapetih "a capella", brez spremljave, kjer pa je kompozicija zahtevala spremljavo, je dr. Alfred Fišinger z znano spretnostjo igral na klavir, pa tako, da petja ni dušil, temveč obzirno podpiral. Tudi solista Marjana je on spremljal.

Sporod je bil sledeč:

I.
A. Foerster: Sem pevec in peti ... Mešani zbor.

K. Mašek: Otok Bleški, kinč nebeški. Še s t e roglašni mešani zbor.

M. Vilhar-Hubad: Po jezeru bliz Triglava. Mešani zbor.

G. Rihar: Savica, hči kraljeva. Moški zbor.

M. Tomc: Majska noč. Mešani in ženski zbor.

J. Haydn: Odlomek iz oratorija "Ustvarjenje: Tvoje dobrote, o Bog, sta polno nebo in zemlja. Duet in mešani zbor.

II.

Solo: Marjan Erman ml.
G. Carissimi: Vittoria, mio cuore (Viktorija, moje srce).

R. Schumann: Ich grolle nicht (Ne kuham jeze). Iz zbirke "Dichterliebe".

J. Halevy: Si la rigueur (Če je človek prenapet). Iz opere "La Juive".

Klinar-Hubad: Le enkrat bi videl. Ponarodela.

Solo: Gospa Marija Kranjc dr. Fišingerjeva
Spremljala odlično pianistka Miss Mary Sholtis

R. Schumann: Widmung (Po-

svetilo.

R. Schumann: Solda tenbrat (Vojakova nevesta).

Dr. G. Ipavec: Iz gozda in Božji volek (istega skladatelja).

G. Rossini: Cruda sorte! Amor tirano. (Kruta usoda! Ljubezen tiranka.) Iz opere "L'Italiana in Algeri".

III.

Harm. A. Foerster: Rdeči sara-fan — Stara mati, oj ne šivaj! Mešani zbor.

Narodna (prir. M. Rener): Barčica po morju plava.

A. Hajdrih: Buči, buči, morje Adrijansko! Moški zbor.

E. Adamič: Tam gori za našo vasjo. Triglašni ženski zbor.

Gerbič-Rener: Zeleni gozd je lovčev raj. Mešani zbor.

K. Adamič: Ples kralja Matjaža. Mešani zbor.

Sporod je bil res silno razbitan. Popolnoma logično je bilo, da so postavili na pročelje Foersterjevo pesem:

Sem pevec

TRYGVE GULBRANSEN

In večno šume gozdovi

Že od nekdaj so potepuhi ogrožali srenjo, in krošnjari so hodili od kmeta do kočarja in kupovali kožuho in vsakovrstno drugo robo. Slabo so plačevali, poleg tega so se še povsod urivali in živeli na račun drugih.

Odslej pa so morali prinašati na kmetijo vse, kar je le imelo ceno in plačevali so jim v žitu ali s čim drugim. Ko pa je prišel čas za to, so vse skupaj zapeljali v mesto in tam prodali. Ljudje so pričeli bolj kot doslej izrabljati svoj čas. Pogosto so šli na lov v gozdove — in iz rek in potokov so nalovili več rib, kakor pa so jih mogli porabiti. Male, z lanom posejane njive so povečali, in ker je volna pridobivala na ceni, so pomnožili svoje ovčje črede, in žene so spredle in skale več, kakor pa so mogle porabiti same in njihovi svojci.

Z leti so se njive in travniki zelo razširili, tako v srenji kot v Medvedji dolini. In zgodilo se je, da so prišli k Dagu fantje, ki so prej doma brez dela postopali, in ga prosili, če smejo iti krčiti gozd. Dovolil jim je in jim pomagal z vprego in orodjem. In vedno pogosteje so prihajali.

In iz prvih nasvetov, ki jih je bil dal Dag ljudem, je raslo življenje, bujnejše, kakor pa si je upal kdaj koli misliti.

Vedno pogosteje so planjavci na cestah srečavali konje s severa, bodisi vrance z Bjornjala, ali pa korenjaške rjavce s Hammarboja — kajti Hammarbojci so uživali velik ugled, in kadar Tore in Dag nista utegnili, so oni vozili v mesto.

Dokler so vanci vozili skozi naselbino in gozd, ki jo je obdajal, so dirkali mirno in premišljeno. Komaj pa so začutili dolino, so zdvijali kot vihar in povsod so se bali te črne nevarnosti.

Neke jeseni so v severnem delu doline položili novo cesto od borglandskega drevoreda naravnost do gozdne poseke. Mogoča borglandska gospoda je s tem

pač hotela pokazati, da ne trpi v svoji bližini tako pogostih divjih voženj.

Bjornaldci so bili nove ceste prav veseli; zdaj jim ni bilo več treba delati dolgega ovinka okoli globeli v Deviški dolini.

In prišli so časi, da so se na jesen zbrali ljudje in odšli v gozd drvarit.

Prej tako tihi snežni tir je oživel, in neprestano so se po njem spuščali vozovi. In dreves niso podirali za nove hiše v srenji, ne za stavbe in ne za kurjavo. Ne, spravljali so jih na reko, ki je tekla s hriba in je severno od kmetije v hrumečem slapu padala nizdol. Pri naselbini je zavila proti jugu in se poganjala med prepadi in z gozdom poraslimi griči, dokler se ni pridružila vletoku in skupaj z njim tekla daleč tja preko dežele.

In orjaki iz bjornaldskih gozdov so potem na ladjah potovali daleč v svet, celo na Holandsko in v mesto London.

Trgovci v mestu jih je bil napotil k temu, da so v gozdu sekali drevesa za prodajo, ki jo je on ves čas vodil. Dag pa je urejal vse, kar se je tikalo gozda in sekanja, medtem ko je skrbel Tore za kmetijo in zidal poslopja za ljudi, živino in pridelek.

Tore sicer sprva ni odobral tega, da bi povečali kmetijo; ko pa je bilo delo v teku, je garal od jutra in še kasno v noč.

Nove njive so se razprostirale tam, kjer so prej bili pašniki, in novi pašniki so se vedno globlje zajedali v gozdove. Globoko v gozdu so izkrcili planine in postavili koče. In tu se je ponavljalo isto, kar se je bilo zgodilo v dolini — gozdovi so se morali umakniti. Le s to razliko, da so bili gozdovi tu na severu brezkončni in se jim ni poznalo, da so jih krčili.

Dag je vedno pogosteje ostajal v gozdovih. Jeseni in pozimi je bil zaposlen s sekanjem in odvažanjem, v drugih letnih časih pa je hodil na lov. Le redko si ga srečal na kmetiji, in tako je moral Tore voditi tudi knjigovodstvo. Te umetnosti ga je bil naučil Dag, in Tore se je strogo in vestno ravnal po njegovih navodilih.

Tako so minevala leta. Z leti so se spodaj v dolini in okoli kmetije vedno bolj širila zelena polja.

V poznih jesenskih dneh so se oglašali iz gozdov udarci sekire,

pozimi pa so bili ljudje in živina vpreženi v vožnjo. Spomladi, ko so naraščale vode, pa so jadrjala debla po reki navzdol proti mestu.

Vedno pogosteje so poleti po poteh, pozimi pa po snežnih tirih dirkali konji v mesto in nazaj.

Od jutra do večera sta naraščala premoženje in moč. Toda preko vsega se je razgrinjala senca.

Maščevalnost, ponos in trma so kakor plevel bujno poganjala s premoženjem vred. Kot ptič, ki prinaša nesrečo, je želja po maščevanju spremljala sleherno delo, ki sta se ga brata lotila. Nekaj se je moralo zgoditi.

Zgodilo se je neke noči, ko se je zima že nagibala h kraju. Tore je odpotoval z ženo in otrokom na Bohle, na obisk k njeni sestri. Zjutraj so se peljali preko reke, ki napravi v dolini ovinek in se razlije v Lysneško jezero. Srečno so prispeli in preživeli na Bohleju lep dan.

V zraku je že dišalo po pomladni in reka je pod ledom nemirno strujala. Ko so se proti večeru po isti poti vračali, je počil led in konj in sani so z ljudmi vred izginili pod njim. Iz gozda so poklicali Daga, in ljudje in konji so pohiteli k Lysneškemu jezeru. Izsekali so led in izvlekli trupla — to pa je bilo tudi vse. Ko sta minila pogreb in pogrebščina, in je na Bjornjalu zavladala tišina, se je Dagu zdelo, da se je zrušil svet. Kakor da bi visel nekeje v zraku — izven vsega. Zbegano kakor otrok se je oziral okoli sebe. Vse je bilo tuje in nerazumljivo. Taval je okoli kakor v snu, za nič se ni brigal, komaj toliko je vedel, da poteka čas.

In kakor vedno sta minila pomlad in poletje, jesen in zima. Dag se ni dotaknil ničesar, prepoln je bil nemira. V hiši mu je vsaka malenkost govorila o pokojnih, v gozdu pa so ga preplavljali spomini na tiste, ki je vedno mislil nanje. Na pokopališču mu je bilo, kot bi ga grobovi privlačevali. Tam spodaj so ležali — vsi — njegovi. Tam je ležal tudi mali, ki bi moral podedovati kmetijo. Za koga naj zdaj še dela? Stari pregovor se je uresničil: kar v desetih letih sezidaš, se ti lahko v enem podere. In z marsičem na kmetiji je bilo res tako. Kar je bilo v dobrem stanju, je pričelo razpadati. Tako je tudi z marsikaterim človekom — z vsemi ne.

Ljudje na Bjornjalu so bili vajeni, da so jih nadzorovale skrbne oči. Zdaj pa teh oči ni bilo več. In tako so pričeli prihajati v okolico spet krošnjari in potepuhi, in se ugnedili tam kot v starih časih. V tem letu je odšlo v mesto le malo naloženih vozov, kajti krošnjari so odnašali sveženj za svežnjem.

Tudi na poljih in travnikih je bila slaba letina. Kljub temu ljudje niso dovolj skrbno spravljali pridelek domov. Marsikaj je ostalo zunaj in strohnelo. Zato pa je bila zima izmed najhujših, kar so jih pomnili ljudje; primanjkovalo je žita in krme, največ zaradi nereda, ki se je bil razpasel.

Prebivalci naselbine so se spet prijeli stare razvade in z njiv in travnikov, ki so jih v dolini posedovali Altbjornaldci, odvažali pridelek zase. To se je katerikrat tudi prej dogajalo, toda

Tore je na vse skrbno pazil. Komaj pa je legel v grob, se je zlorabljanje pričelo znova.

To zimo so morali Bjornaldci voziti žito iz mesta zase in za druge kmete, ki jim ga niso nikoli vrnili. Pa tudi listja in mah niso nabirali kot v drugih nerodovitnih letih. Zaradi tega so morali pozimi poklati živino.

Dag se vsega tega ni zavedal. Bil je čisto brezbrizen. Ko mu je veliki hlapec javil, da ljudje brez dovoljenja odvažajo najrazličnejše stvari z njiv, se je le kratkotrajno obrnil. "Zakaj pa ne

bi?" je rekel. "V nekaj letih jih tako ne bo več — in tudi mene ne — in tebe —"

(Dolje prihodnjič)

Dopisujte! Sporočajte novice iz svojega kraja!

Davek na gasolin
SALEM, Ore. — Oregon je bila prva država, ki je vpeljala davek na gasolin. To se je zgodilo leta 1919. V desetih letih so ji sledile vse ostale države Unije.

MODEL MEAT MARKET

610 East 200 Street

EUCLID, OHIO, 44119 - KE 1-7447

ima vedno na prodaji: odlične RIZEVE in KRVAVE KLOBASE, prekajane in sveže MESENE KLOBASE, raznovrstno SUHO MESO, domače KUHAHE SALAME, domače zelje in repo. KVALITETNO SVEŽE MESO. FLORIAN IN